

Speech wethouder Marieke van Bijnen en Stanislas Pijnacker leerlinge Berfin

Karabulut Dodenherdenking 4 mei 2025

Marieke van Bijnen

Mijn grootouders waren nog kinderen tijdens de Tweede Wereldoorlog, mijn ouders zijn – net als ik – van na de oorlog.

Maar die oorlog heeft toch duidelijke sporen nagelaten.

Niet alleen omdat de vader van mijn oma Hanny in Duitsland gedwongen moest werken.

Niet alleen omdat de ouders van mijn oma Corry een Poolse soldaat als onderduiker in huis hadden.

Niet alleen omdat de broer van mijn opa Marinus thuis het illegale verzetsblad De Vrije Stem drukte boven de sigarenwinkel van de familie.

Niet alleen omdat de neef van mijn opa Marinus commandant was van de Landelijke Knokploegen en in 1944 overleed na een beschieting door een Duitse patrouille.

En dat is alleen maar mijn familie.

Ook in vele andere families, ook bij dorpsgenoten hier in onze gemeente, heeft de oorlog zijn sporen achtergelaten.

Waren er mensen die onderduikers in huis hadden, in het verzet zaten, in Duitsland moesten werken.

Sporen die we soms zichtbaar kunnen maken.

Bijvoorbeeld door Stolpersteine te plaatsen om onze Joodse inwoners die tijdens de oorlog zijn weggevoerd en omgebracht, te herdenken.

Want we mogen al die mensen en alles wat er gebeurd is nooit vergeten.

Dat is iets wat ik van mijn ouders en grootouders heb meegekregen.

Zij zijn zich altijd bewust geweest van de dreunende impact van oorlog en geweld.

Zij hebben mij geleerd dat de tachtig jaar vrijheid die we vandaag herdenken en morgen vieren, zwaar bevochten is, levens en geliefden heeft gekost.

Dat oorlog onuitwisbare sporen nalaat, maar vooral een les is: dit mag nooit meer gebeuren!

Daarom hebben ze mij geleerd dat herdenken belangrijk is.

En dat is wat ik mijn kinderen wil meegeven.

Daarom deel ik vandaag deze plek met Berfin.

Omdat we door samen te herdenken, laten zien en horen dat we samen onze toekomst delen.

Berfin Karabulut

Als je jong bent is het heel makkelijk om alleen maar vooruit te kijken.

Naar het einde van de schooldag, naar een familiefeest, naar je vakantie, naar later 'als je groot bent'.

Maar ik snap dat terugkijken ook belangrijk is.

Herdenken is voor mij denken aan mensen die belangrijk voor ons waren.

Samen verdrietig zijn.

Samen dankbaar te zijn voor wat zij voor ons betekend hebben.

Vandaag denken we samen terug aan al die mensen die dood zijn gegaan zodat ik de vrijheid heb om vooruit te kijken.

Marieke van Bijnen

Als we nu vooruit kijken zien we helaas dat oorlog dichterbij is dan gedacht.

Dat is een angstige gedachte.

Want oorlog brengt ongekend leed, betekent het einde van onze veiligheid en vrijheid.

Maar wat ik ook van mijn ouders en grootouders heb geleerd, en wat ik mijn kinderen leer, is dat vrede, veiligheid en vrijheid onze eigen verantwoordelijkheid zijn.

Dat we de verantwoordelijkheid hebben om de vrede te bewaren door elkaars vrijheid te respecteren.

Ieder voor zich en allemaal samen.

Want dat is de essentie van een samenleving, hier in Pijnacker en in heel Nederland: niet alleen bezig zijn met je eigen vrijheid, maar ruimte maken voor de vrijheid van anderen.

Niet alleen hard je eigen mening geven, maar ook luisteren naar de mening van anderen.

Want alleen als we elkaar echt zien en echt horen, als we respect hebben voor onze democratie en onze rechtstaat, kunnen we de sterke en weerbare samenleving zijn die voorkomt dat de geschiedenis zich herhaalt.

Zodat we nog vele jaren onze vrijheid kunnen vieren

Berfin Karabulut

Ik ben in Nederland geboren, maar ik maak geen groot deel uit van de Nederlandse geschiedenis.

Maar wel van onze toekomst.

Een toekomst waarin ik vooruit kan kijken.

Waarin ik vrij kan zijn.

Voor mij betekent dat je eigen mening hebben, doen wat je graag wil doen.

En jezelf kunnen zijn.

Ook als je misschien een beetje anders bent.

Natuurlijk moet ik daar zelf ook wat voor doen.

Niet later, maar nu.

Zoals Anne Frank schreef toen ze net zo oud was als ik nu: "Wat geweldig dat niemand ook maar één moment hoeft te wachten met het verbeteren van de wereld."

Marieke van Bijnen

Bij het monument

Tachtig jaar vrijheid.

Dat is wat we vandaag herdenken en vieren.

Dat klinkt eigenlijk vreemd... net alsof we ook die tachtig jaar vrijheid herdenken.

Alsof ook die vrijheid verleden tijd is.

Iedereen die het wereldnieuws een beetje bijhoudt, weet dat dat zomaar kan gebeuren.

Dat we die zwaar bevochten vrijheid kwijt kunnen raken.

Dat wat we al tachtig jaar gewoon vinden en koesteren verleden tijd kan worden.

Niet alleen omdat vreedstijd oorlogstijd kan worden.

Maar ook omdat we niet altijd even zorgvuldig omgaan met onze vrijheid.

Met onze democratie en onze rechtstaat, met de structuren en omgangsvormen die zorgen dat we in vrede, vrijheid en veiligheid kunnen leven.

Want ik zie het vaak - te vaak - gebeuren dat we vrijheid alleen nog maar zien als onze eigen vrijheid, als de vrijheid van het individu.

Maar vrijheid is wat we niet alleen onszelf maar ook anderen moeten gunnen.

En dat betekent dat het niet alleen gaat om jouw mening, maar dat je ook moet willen luisteren naar de meningen van anderen.

Dat betekent dat iedereen mag zeggen wat hij of zij wil, maar ook open moet staan voor een weerwoord, bereid moet zijn om te luisteren.

Dat betekent dat je niet alleen voor jezelf moet zorgen, maar er ook voor een ander moet zijn.

Dat betekent dat niet alleen jij recht hebt op ruimte, maar je ook anderen zijn of haar ruimte moet gunnen.

Want in vrijheid leven is in vrijheid samenleven.

Dat is waar we vandaag bij stilstaan: dat vrijheid iets is waar we samen voor moeten strijden, samen aan moeten werken.

Vandaag en de komende tachtig jaar!

Het herdenken van de mensen die gevochten hebben voor onze vrijheid, leeft.

Wij zijn hier met zovelen samen om stil te staan bij de slachtoffers, die wij niet zullen vergeten.

Tussen ons staan zij, die dit offer van dichtbij kennen – onze veteranen.

Toen zij de eregroet brachten, was dit meer dan een gebaar.

Het is een woordeloos eerbetoon. Een groet die komt uit ervaring, uit dienstbaarheid en uit loyaliteit aan een groter geheel.

Wij danken onze veteranen.

Onder hen is ook meneer De Bruin aanwezig.

Op hoge leeftijd, maar nog altijd betrokken bij deze herdenking.

Dat meneer De Bruin er vanavond bij is, waarderen we ten zeerste.